

HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 13497

Tarih : 14.08.2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

32857

Aşağıdaki sorularımın, Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99'uncu maddeleri gereğince, İçişleri Bakanı Sayın Ali Yerlikaya tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
Erzurum Milletvekili

8 Ağustos 2025 tarihinde İstanbul Çatalca İncegiz Geri Gönderme Merkezi'nde (GGM) tutulmakta olan Afganistan vatandaşı K.H. isimli kadın, iddialara göre uzun süredir maruz kaldığı baskı, kötü muamele ve insanlık dışı koşullar nedeniyle intihar etmiştir. İstanbul Valiliği, olay sonrası adli ve idari soruşturma başlatıldığını duyurmuştur. Göç İdaresi ise güvenlik kamera kayıtlarının ve diğer delillerin muhafaza altına alındığını açıklamıştır.

Kamuoyuna ve avukatlara yansıyan bilgilere göre; K.H. banyoda çarşafı kendine asmış, yeterli tıbbi müdahale yapılamamış, olay sonrası merkezdeki yabancıların telefon hakları kısıtlanmış ve bazı gözetim altındakilere “psikolojik sorunları vardı, sorumluluk GGM’ye ait değildir” şeklinde ifadeler içeren belgeler imzalatılmıştır.

Çatalca GGM daha önce de hak ihlalleri, kötü muamele, temel ihtiyaçlardan mahrum bırakma, iletişim kısıtlamaları, zorla sınır dışı belgesi imzalatma girişimleri ve protestoların şiddetle bastırılması ile gündeme gelmiştir. Geçmiş aylarda kadınların “Bize yardım edin” sloganlarıyla isyan ettiği, merkeze çevik kuvvetin girdiği iddialara yansımıştır.

Ayrıca, Göç İdaresi’nin geri gönderme merkezlerinde yaşanan olayları bağımsız ve etkin biçimde soruşturmak yerine örtbas etmeye çalıştığı, tanık göçmenleri hızla başka merkezlere sevk ederek delillerin ve beyanların yok edilmesine neden olduğu öne sürülmektedir.

Bunun yanı sıra, bazı geri gönderme merkezlerinde “buzdolabı odası” ya da “sessiz oda” adı verilen, yasal dayanağı olmayan, denetim dışı cezalandırma alanlarının bulunduğu; bu

alanların özellikle Şanlıurfa ve Gaziantep'te göçmenleri cezalandırmak veya zorla belge imzalatmak amacıyla kullanıldığı iddia edilmektedir.

Bu iddialar, yaşam hakkının, işkence ve kötü muamele yasağının, sağlık hakkının ve adil yargılanma hakkının ciddi biçimde ihlal edildiğine işaret etmektedir.

Bu bağlamda;

1. K.H.'nin ölümüyle ilgili olarak başlatıldığı belirtilen adli ve idari soruşturma hangi kurumlarca yürütülmektedir ve mevcut aşaması nedir?
2. K.H.'nin intiharından önce merkezin personeli veya yönetimi hakkında yaptığı şikayetler, sağlık başvuruları veya psikolojik destek talepleri var mıdır?
3. Olayın gerçekleştiği gün, merkezde kaç güvenlik görevlisi, sağlık personeli ve psikolog görev yapmaktaydı?
4. Olay sonrası gözetim altındaki yabancılara telefon kısıtlaması getirilmiş midir? Eğer getirildiyse gerekçesi nedir?
5. "Psikolojik sorunları vardı, sorumluluk GGM'ye ait değildir" ibaresi bulunan belgeler, olay sonrası gözetim altındaki yabancılara imzalatılmış mıdır? Bu uygulamanın hukuki dayanağı nedir?
6. Çatalca GGM'de son 5 yılda kaç intihar, intihar girişimi ve şüpheli ölüm vakası yaşanmıştır? Bunların kaç kadınlar aittir?
7. Türkiye genelindeki tüm geri gönderme merkezlerinde son 5 yılda kaç intihar, intihar girişimi ve şüpheli ölüm vakası meydana gelmiştir?
8. Geri gönderme merkezlerinde "buzdolabı odası" veya "sessiz oda" olarak adlandırılan, yasal dayanağı bulunmayan cezalandırma alanları mevcut mudur? Bu alanların kullanımıyla ilgili iddialar hakkında herhangi bir soruşturma yürütülmekte midir?
9. Geri gönderme merkezlerinde olaya tanık olan göçmenlerin hızla başka merkezlere sevk edilmesi, delil karartma veya tanık beyanlarını engelleme amacı taşımakta mıdır?
10. Bağımsız sivil toplum kuruluşlarının ve baroların GGM'leri düzenli ve habersiz şekilde denetlemesine izin verilmesi konusunda Bakanlığınızın bir çalışması var mıdır?